

Programová časť

IUS UMR Humenné

2021 - 2027 s výhľadom do roku 2030

Integrovaná územná investícia UMR/H 1 **Udržateľná mobilita územia**

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: posilnenie infraštruktúrnych kapacít a **dobudovanie regionálnej a lokálnej infraštruktúry zameranej na udržateľnú mobilitu v území UMR**

- rast počtu obyvateľov využívajúcich výhody verejnej dopravy
- rast počtu návštevníkov v regióne
- zníženie časových strát spojených problémami v plynulosti cestnej premávky v kritických hodinách
- kvalitatívne zlepšenie dopravnej dostupnosti
- dosiahnutie vyššej miery integrovanosti verejnej dopravy

Ciele UMR/H 1

UMR/H 1 C/1.2.2 - Hlavným cieľom bude zabezpečenie rozvoja obcí, miest a regiónov prostredníctvom implementácie inovatívnych technologických a netechnologických riešení a inteligentného riadenia.

UMR/H 1 C/2.8.1 - Cieľom je systémovou integráciou jednotlivých dopravných systémov, ich lepšou organizáciou a vybavením vytvoriť podmienky pre udržateľnú mobilitu. Popri infraštruktúrnych opatreniach bude nemenej dôležité vytvárať podmienky pre zavádzanie moderných tarifných, informačných, oznamovacích a dispečerských systémov, vrátane zabezpečenia súvisiaceho vybavenia a zariadení, s cieľom zlepšiť informovanosť cestujúcich a zber dát. Intervencie do prímestskej VOD sa budú realizovať v súlade s príslušnými PUM.

UMR/H 1 C/2.8.2 - V súčasnom období neustále narastá význam cyklo dopravy pre mestskú a prímestskú mobilitu a ostatnú regionálnu mobilitu, preto komplementárnou súčasťou projektov multimodálnej mestskej mobility bude podpora cyklistickej dopravy a opatrenia na zvýšenie bezpečnosti cyklistov. Zároveň významne prispieva k odľahčeniu prepravy IAD. Prínosom cyklistickej dopravy v mestách je ekologická šetrnosť a malá priestorová náročnosť. Z týchto dôvodov je v súlade s modernými prístupmi k tvorbe a revitalizácii multifunkčných verejných priestorov potrebné rozširovať sieť pre cyklistickú dopravu, a tým vytvárať podmienky pre obyvateľov na zabezpečenie ich každodenných prepravných potrieb. Intervencie budú smerovať do tvorby líniovej cyklistickej infraštruktúry, do prvkov dopravného upokojovania a do systémov zdieľaných bicyklov (vrátane ebicyklov a e-kolobežíek), do odstavných zariadení pre bicykle, do drobnej cyklo dopravných infraštruktúry, vrátane úprav súvisiacich verejných priestorov, ako aj do vzdelávania a získavania dát potrebných pre rozhodovanie a monitoring cyklistickej dopravy. Intervencie budú v súlade so špecifickým plánovaním/strategickými dokumentmi na regionálnej a miestnej úrovni (ako napr. PUM na regionálnej úrovni a iné plánovacie a strategické dokumenty relevantné pre oblasť cyklo dopravy na miestnej úrovni) a budú dopĺňať investície do oblasti cykloinfraštruktúry z POO.

UMR/H 1 C/3.2.4 - Podpora bude smerovaná tiež na miestne komunikácie ako významný prvok regionálnej obslužnosti ako preťahov ciest vyššieho významu obcami, ale často aj ako jedinej infraštruktúrnej ponuky dopravnej obslužnosti územia pri zohľadnení podobných kritérií ako pre cesty II. a III. triedy (bezpečnosť cestnej premávky, napojenosť na cesty vyššej triedy, dostupnosť sociálnej/zdravotnej infraštruktúry a zlepšenie sociálno-ekonomickej situácie obcí MRK). Modernizácia miestnych komunikácií, jej mostných objektov a súčastí posilní infraštruktúru pre trvalo udržateľné formy dopravy – verejnú osobnú dopravu, integrovanú dopravu, pešiu a cyklistickú dopravu.

Dopad: zrýchlenie dopravy, eliminácia častých kongescií a časových strát, zvýšenie bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a zníženie nehodovosti, zníženie negatívnych vplyvov na životné prostredie a zlepšenie životných podmienok v intravilánoch miest a obcí (hlukové zaťaženie, emisie, vibrácie, prašnosť), zlepšenie dopravného napojenia dotknutých regiónov na sieť TEN-T a odklonenie významnej časti výkonov tranzitnej cestnej dopravy z intravilánov miest a obcí, zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti, zvýšenie kapacity dopravného spojenia, kvality mobility a bezpečnosti dopravy v intravilánoch miest a obcí, zvýšenie podielu cyklistickej dopravy a zabezpečenie bezpečnej a kvalitnej cyklo-dopravných infraštruktúry a jej integrácie s inými druhmi dopravy.

Aktivita	kľúčový / komplementárny	lokalizácia	rozpočet	hospodárska	sociálna	environmentálna
UMR/H 1						
01 - 1	K	Mesto Humenné				
01 - 2	D	územie UMR				
01 - 3	D	územie UMR				

02 - 1	D	územie UMR			
02 - 2	D	Mesto Humenné			
02 - 3	D	Mesto Humenné			
02 - 4	D	Mesto Humenné			
03 - 1	D	územie UMR	793 006,13		
03 - 2	D	územie UMR			
03 - 3	D	územie UMR			
04 - 1	D	územie UMR	364 054,63		
spolu za IÚI			1 157 060,76		

Oblasť 1 - 01 Multimodálna doprava

Kľúčový projekt UMR/H - 1 - 01 - 1 Výstavba prestupového terminálu verejnej dopravy (autobusová a železničná doprava)

Doplnková projektová aktivita UMR/H 1 - 01 - 2

Výstavba záchytných parkovísk (P+R, B+R, K+R, P+G)

Doplnková projektová aktivita UMR/H 1 - 01 - 3

Inštalácia čítačiek a aktuálnosti obsadenosti záchytných parkovísk

Projektový zámer: Zámerom je výstavba prestupového terminálu verejnej dopravy, ktorá bude prepájať autobusovú, ako aj železničnú dopravu v meste Humenné. Projekt je zameraný na zlepšenie kvality verejnej dopravy nielen pre obyvateľov samotného mesta Humenné, ale aj príslušných obcí, ktoré sú súčasťou UMR Humenné. Integrovanou súčasťou kľúčového projektu je nadväzujúca výstavba záchytných parkovísk, ako aj moderných technológií zameraných na monitoring obsadenosti parkovacích miest.

Charakteristika kľúčového/nosného projektu:

Kľúčový projekt je zameraný na výstavbu prestupného terminálu verejnej dopravy. Infraštruktúra bude vytvárať podmienky na kombinované využitie 4 rôznych druhov dopravy. Hlavný projekt integruje hromadnú dopravu - autobusovú so železničnou, ako aj individuálnou - automobilová doprava a cyklistická doprava.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne vo vybudovaní infraštruktúry, ktorá integruje rôzne druhy dopravy a to autobusovú a železničnú, a vytvára predpoklady na rozvoj a integráciu ďalších druhov dopravy, ako cyklistická a osobná doprava. Súčasťou systému dopravy budú aj záchytné parkoviská, ktoré vytvárajú predpoklad využívania verejnej dopravy v kombinácii s osobnou dopravou.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu:

Výsledkom projektu budú nové vybudované objekty dopravnej infraštruktúry. Predpokladá sa výstavba moderného terminálu osobnej dopravy, ktorá bude integrovať autobusovú a železničnú dopravu a vytvorí prostredie pre bezpečnú, rýchlu a bezproblémovú dopravu obyvateľov regiónu a návštevníkov UMR Humenné.

Možní nositelia projektu:

Mesto Humenné

Náklady:

,- € Výstavba prestupového terminálu verejnej dopravy (autobusová a železničná doprava)

Potenciálny zdroj financovania v rámci ITI:

Projekt nadväzuje na **Špecifický cieľ: RSO2.8** Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasť prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka, **Opatrenie: 2.8.1** Rozvoj verejnej dopravy, **Opatrenie: 2.8.2** Podpora cyklo dopravy.

Územie realizácie projektu: Prešovský samosprávny kraj, okres Humenné; UMR Humenné, mesto Humenné

Doplnkový projekt UMR/H 1 - 01 - 2

Výstavba záchytných parkovísk (P+R, B+R, K+R, P+G)

Zámer: Účelom je vytvorenie záchytného parkoviska pre návštevníkov a obyvateľov mesta v rámci centrálného vstupného priestoru do mesta Humenné pre individuálnu, ako aj hromadnú automobilovú dopravu. Integrovanou súčasťou bude systém moderných technológií zameraných na monitoring obsadenosti parkovacích miest.

Charakteristika komplementárneho projektu: Vybudovanie záchytného parkoviska pre potreby rozvoja integrovanej dopravy.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne vo vybudovaní dopravnej infraštruktúry, ktorá v meste chýba a odľahčí centrum mesta. Parkovisko/á budú súčasťou udržateľnej dopravnej infraštruktúry, ako aj infraštruktúry cestovného ruchu v regióne, ktorého je mesto Humenné centrom. Budú slúžiť na dopravu za prácou, voľným časom, ako vstupný priestor pre návštevníkov mesta a regiónu. Integruje v sebe možnosti využívania 4 - 5 druhov dopravy a podporuje využívanie verejných druhov dopravy.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Vybudovanie záchytného parkoviska/ísk rozšíri dopravnú infraštruktúru statickej dopravy, ktorá v meste chýba a odľahčí tak centrum mesta od zbytočných prejazdov áut turistov a návštevníkov centrom mesta, ktoré má slúžiť návštevníkom, nie autám, ako aj vytvorí predpoklady na lepšie využívanie medzimestskej hromadnej dopravy jednak autobusovej, ako aj železničnej. V rámci ochrany životného prostredia sa odstráni hlučnosť, prašnosť, výfukové plyny a zvýši sa bezpečnosť chodcov v najzraniteľnejšej časti mesta.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné

Náklady:

,- € Výstavba záchytných parkovísk (P+R, B+R, K+R, P+G)

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na **Špecifický cieľ: RSO2.8** Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasť prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka, **Opatrenie: 2.8.1** Rozvoj verejnej dopravy, **Opatrenie: 2.8.2** Podpora cyklo dopravy.

Územie realizácie projektu: Prešovský samosprávny kraj, okres Humenné; UMR Humenné, mesto Humenné

Oblasť 1 - 02 Inteligentná doprava

Projektový zámer: Doplnkové aktivity sú zamerané na inštaláciu moderných monitorovacích systémov v doprave na zlepšenie bezpečnosti, plynulosti dopravy, ako aj systémy založené na smart technológiách v oblasti verejného osvetlenia.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 1 - 02 - 1

Inštalácia kamerových systémov na posilnenie bezpečnosti v doprave

Zámer: Účelom je vytvorenie bezpečného prostredia v rámci regiónu UMR Humenné.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú kamerovou monitorovacou technikou zabezpečené najkritickejšie oblasti regiónu UMR Humenné.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne vo vybudovaní komplexného riešenie monitoringu územia UMR.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Vybudovanie systému, ktorý zabezpečí zníženie úrovne kriminality a drobnej priestupkovej činnosti v rizikových oblastiach celého územia UMR.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné

Náklady:

, - € Inštalácia kamerových systémov na posilnenie bezpečnosti v doprave

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na **Špecifický cieľ: RSO2.8** Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasť prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka, **Opatrenie: 2.8.1** Rozvoj verejnej dopravy, **Opatrenie: 2.8.2** Podpora cyklo dopravy.

Územie realizácie projektu: Prešovský samosprávny kraj, okres Humenné; UMR Humenné, mesto Humenné

Doplnková projektová aktivita UMR/H 1 - 02 - 2

Inštalácia inteligentných zastávok

Zámer: Modernizácia a inovatívne riešenia prispievajú významnou mierou k zvyšovaniu kvality cestovania. Pohodlná a spoľahlivá verejná doprava môže ľudí spolu so záujmom o plynulejšiu a bezpečnejšiu premávku na cestách i snahou o lepšie ovzdušie motivovať k uprednostňovaniu verejnej dopravy pred individuálnou dopravou autami.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú vybudované inteligentné zastávky, ktoré využívajú moderné informačné technológie.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne vo vybudovaní komplexného systému verejnej dopravy s poskytovanými doplnkovými SMART službami.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Inteligentné zastávky informujú o časoch odchodov, meškaniach aj o číslach nástupišťa v reálnom čase. Vďaka tomu majú cestujúci najčerstvejšie správy o prípadných zmenách týkajúcich sa ich cesty.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné

Náklady:

, - € Inštalácia inteligentných zastávok

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na **Špecifický cieľ: RSO2.8** Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasť prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka, **Opatrenie: 2.8.1** Rozvoj verejnej dopravy, **Opatrenie: 2.8.2** Podpora cyklo dopravy.

Územie realizácie projektu: Prešovský samosprávny kraj, okres Humenné; UMR Humenné, mesto Humenné

Zámer: Účelom je vytvorenie siete dopravnej signalizácie, ktorá umožní rýchlejšie a kvalitnejšie riadiť dopravu v rámci mesta a eliminuje tak vznik kolízií, prípadne prekážok v plynulosti cestnej dopravy.

Charakteristika komplementárneho projektu: Ide o vybudovanie systému inteligentného riadenia dopravy pomocou cestnej dopravnej signalizácie na križovatkách.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne vo vybudovaní komplexného a prepojeného systému signalizácie, ktorý zabezpečí plynulú a bezpečnú prevádzku na pozemných komunikáciách.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Očakáva sa zvýšenie plynulosti na miestnych a štátnych komunikáciách, ako aj eliminovanie prekážok, ktoré komplikujú plynulú cestnú premávku.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné

Náklady:

, - € Výstavba

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na **Špecifický cieľ: RSO2.8** Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasti prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka, **Opatrenie: 2.8.1** Rozvoj verejnej dopravy, **Opatrenie: 2.8.2** Podpora cyklo dopravy. **Špecifický cieľ: RSO1.2** Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy. **Opatrenie: 1.2.2** Podpora budovania inteligentných miest a regiónov

Územie realizácie projektu: Prešovský samosprávny kraj, okres Humenné; UMR Humenné, mesto Humenné

Zámer: Účelom je vytvorenie systému moderného a inteligentného osvetlenia v rámci dopravy, ktoré zabezpečí jednak bezpečnosť na verejných komunikáciách a priestranstvách, ako aj zníži energetickú náročnosť verejného osvetlenia.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu dôjde k prepojeniu verejného osvetlenia v doprave s modernými technológiami zvyšujúcimi jeho funkčnosť a znižujúcimi jeho energetickú náročnosť.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne vo vybudovaní komplexného systému pokrytia inteligentným verejným osvetlením v doprave.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Vybudovanie inteligentného osvetlenia zabezpečí väčšiu bezpečnosť osôb, ktoré sú účastníkmi dopravy, ako aj majetku obyvateľov a organizácií v meste Humenné.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné

Náklady:

, - € Smart verejné osvetlenie v doprave

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na **Špecifický cieľ: RSO2.8** Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasť prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka, **Opatrenie: 2.8.1** Rozvoj verejnej dopravy, **Opatrenie: 2.8.2** Podpora cyklo dopravy. **Špecifický cieľ: RSO1.2** Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy. **Opatrenie: 1.2.2** Podpora budovania inteligentných miest a regiónov

Územie realizácie projektu: Prešovský samosprávny kraj, okres Humenné; UMR Humenné, mesto Humenné

Oblasť 1 - 03 Nemotorová doprava

Projektový zámer: Zámerom projektov je doplnenie infraštruktúry pre podporu ekologicky prijateľnej dopravy - cyklo doprava. Súčasťou projektov je zabezpečenie infraštruktúry pre dobíjanie energií pre elektrobicykle.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 1 - 03 - 1

Vybudovanie siete cyklo dopravných ciest na území UMR

Zámer: Účelom je vytvorenie výstavba novej a prepojenie existujúcej infraštruktúry cyklo dopravy. Výstavbou dôjde k prepojeniu existujúcich cyklochodníkov nielen v rámci mesta Humenné, ale aj prepojenie cyklo infraštruktúry jednotlivých samospráv zapojených do UMR Humenné.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú dobudované prepojenia existujúcich cyklochodníkov v zmysle miestnych priorít. Dostavba bude realizovaná na základe analýzy najintenzívnejších dopravných prúdov prechádzajúcich jednak kľúčové miesta občianskej vybavenosti, ako aj oblasti so sústredenou výrobou, resp. obchodnou vybavenosťou.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne vo vybudovaní prepojenej infraštruktúry, ktorá zlepši dostupnosť jednotlivých častí UMR, ako aj jednotlivých funkčných zón okresného mesta Humenné.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Vybudovanie prepojenej siete cykloturistických chodníkov v rámci okresu Humenné, ako aj jednotlivých obcí zapojených do UMR Humenné.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

kumulatívne 793 006,13 € Vybudovanie siete cyklo dopravných ciest na území UMR

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na **Špecifický cieľ: RSO2.8** Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility, ako súčasť prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka, **Opatrenie: 2.8.1** Rozvoj verejnej dopravy, **Opatrenie: 2.8.2** Podpora cyklo dopravy.

Územie realizácie projektu: Prešovský samosprávny kraj, okres Humenné; UMR Humenné, mesto Humenné

Doplnková projektová aktivita UMR/H 1 - 03 - 2

Výstavba dobíjajúcich staníc pre elektrobicykle

Zámer: Účelom je vytvorenie dostupnej siete dobíjajúcich staníc pre elektrobicykle.

Charakteristika komplementárneho projektu: Realizáciou uvedeného projektu bude zabezpečená potrebná infraštruktúra na rozvoj ekologicky nezávadnej cyklistickej dopravy. Uvedená infraštruktúra bude slúžiť aj pre potreby cestovného ruchu.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne vo vybudovaní nevyhnutnej doplnkovej infraštruktúry k cyklistickej sieti. Projekt integruje hospodársku, environmentálnu, ako aj spoločenskú stránku.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Vybudovanie potrebnej infraštruktúry zatriaktívni tento druh dopravy a môže sa stať aj prostriedkom zvyšujúcim kvalitu ponuky cestovného ruchu v regióne.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

kumulatívne 793 006,13 € Výstavba dobíjacích staníc pre elektrobicykle

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na **Špecifický cieľ: RSO2.8** Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasť prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka, **Opatrenie: 2.8.1** Rozvoj verejnej dopravy, **Opatrenie: 2.8.2** Podpora cyklodopravy.

Územie realizácie projektu: Prešovský samosprávny kraj, okres Humenné; UMR Humenné, mesto Humenné

Doplnková projektová aktivita UMR/H 1 - 03 - 3

Budovanie doplnkovej infraštruktúry pre nemotorovú dopravu

Zámer: Účelom je výstavba potrebnej doplnkovej infraštruktúry pre nemotorovú dopravu, ako sú napr. odpočívadlá, stojiská, atď..

Charakteristika komplementárneho projektu: Projekt pozostáva z výstavby doplnkovej infraštruktúry pre nemotorovú dopravu.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne vo vybudovaní komplexnej technickej ponuky pre infraštruktúru nemotorovej dopravy.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Vybudovanie zabezpečí skvalitnenie infraštruktúry a bude pôsobiť motivačne na využívanie prostriedkov nemotorovej dopravy. Okrem toho dôjde k zvýšeniu bezpečnosti a komfortu pri využívaní takejto dopravy.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

kumulatívne 793 006,13 € Budovanie doplnkovej infraštruktúry pre nemotorovú dopravu

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na **Špecifický cieľ: RSO2.8** Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility ako súčasť prechodu na hospodárstvo s nulovou bilanciou uhlíka, **Opatrenie: 2.8.1** Rozvoj verejnej dopravy, **Opatrenie: 2.8.2** Podpora cyklodopravy.

Územie realizácie projektu: Prešovský samosprávny kraj, okres Humenné; UMR Humenné, mesto Humenné

Oblasť 1 - 04 Dostupnosť územia

Doplnková projektová aktivita UMR/H 1 - 04 - 1

Miestne komunikácie

Projektový zámer: Zámerom projektov je zlepšenie dostupnosti územia hlavne v oblasti rekonštrukcie a výstavby miestnych komunikácií.

Charakteristika komplementárneho projektu: Kvalita miestnych komunikácií v priestore je značne problematická. Vysoký investičný dlh z dôvodu obmedzenosti obecných rozpočtov spôsobil miestami až havarijný stav vozovky. Realizáciou projektu sa dosiahne zvýšenie bezpečnosti premávky na miestnych komunikáciách, dôjde k zvýšeniu plynulosti cestnej premávky a celkového komfortu dopravy.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne vo vybudovaní komplexnej siete miestnych komunikácií s obnoveným povrchom. V rámci rekonštrukcie bude integrovaná aj cyklistická doprava.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií zvýši bezpečnosť, plynulosť cestnej premávky, ako aj celkový komfort cestovania.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

364 054,63 € Miestne komunikácie

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na **Špecifický cieľ: RSO3.2** Rozvoj a posilňovanie udržateľnej, inteligentnej a intermodálnej vnútroštátnej, regionálnej a miestnej mobility odolnej proti zmene klímy vrátane zlepšeného prístupu k TEN-T a cezhraničnej mobility. **Opatrenie: 3.2.4** Miestne komunikácie

Integrovaná územná investícia UMR/H 2 Zelené územie

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: **zvyšovanie energetickej efektívnosti a znižovania emisií**

Ciele UMR/H 2

UMR/H 2 C/1.2.2 - Hlavným cieľom bude zabezpečenie rozvoja obcí, miest a regiónov prostredníctvom implementácie inovatívnych technologických a netechnologických riešení a inteligentného riadenia.

UMR/H 2 C/2.1.2 - Cieľom je podpora a realizácia opatrení na zlepšenie energetickej efektívnosti v podnikoch a opatrenia na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov, keďže budovy spolu s priemyslom predstavujú najvyšší potenciál úspor energie. K zlepšovaniu energetickej efektívnosti prispieje aj podpora opatrení zameraných na zvýšenie účinnosti systémov zásobovania energiou (teplom/chladom) a využívanie alternatívnych pohonov v podnikoch, vrátane budovania príslušnej verejnej infraštruktúry. Znížením konečnej energetickej spotreby vo verejných budovách a bytových budovách sa prispieje k zníženiu emisií skleníkových plynov. Zlepšenie tepelnotechnických vlastností budovy vedie k zlepšeniu podmienok zdravej klímy vo vnútornom prostredí, vyššej úrovni pohody a pohodlia a zlepšeniu zdravia užívateľov. Využívaním OZE a nízko-emisných zariadení v budovách sa zlepši kvalita ovzdušia, čo bude mať priaznivý dopad na zdravie a kvalitu života obyvateľov. Kľúčovým opatrením bude podpora rozvoja udržateľnej regionálnej a lokálnej energetiky, vrátane zvyšovania povedomia v oblasti úspor energie a využívania OZE.

UMR/H 2 C/2.2.2 - Cieľom bude podpora zariadení využívajúcich OZE vrátane zariadení, ktoré sú súčasťou systému zásobovania energiou verejných budov, podpora prechodu na účinné systémy CZT prostredníctvom využívania OZE pri zásobovaní teplom a chladom, vrátane vyvedenia odpadového tepla a tepla z existujúcich bioplynových staníc pomocou výstavby tepelných rozvodov do miesta spotreby, inštalácia vzdialeného zariadenia na kombinovanú výrobu elektriny a tepla (KVET) využívajúceho bioplyn z existujúcich bioplynových staníc za účelom dodávky využiteľného tepla v sústave zásobovania teplom, rekonštrukcia a výstavba zdrojov tepla a zariadení KVET z biomasy (náhrada za nové, energeticky efektívnejšie, okrem zdrojov zaťažujúcich ovzdušie znečisťujúcimi látkami, najmä PM2,5 a PM10), podpora zvyšovania podielu OZE v energonosičoch prostredníctvom: o technológií úpravy bioplynu na biometán (napr. biometánové stanice) a výstavby prípojok na plynovú infraštruktúru, výstavba nových zariadení na výrobu biometánu využívajúcich najmä BRKO

(biologicky rozložiteľný komunálny odpad), kuchynský a reštauračný odpad a exkrementy hospodárskych zvierat, o výstavby zariadení na výrobu zeleného vodíka s využitím OZE a biometánu a ich využitie v energetických systémoch, vrátane diaľkového vykurovania a chladenia, zavádzanie systémov monitorovania, optimalizácie a riadenia spotreby energie vrátane uskladňovania energie z OZE.

UMR/H 2 C/2.4.1 - Cieľom sú adaptačné opatrenia na zmenu klímy, ktorých funkciou bude zadržiavanie vody alebo ochrana pred povodňami a prípadne kombinácia oboch funkcií. V sídlach budú realizované opatrenia na zadržiavanie zrážkovej vody prostredníctvom zelenej infraštruktúry (vytváranie bioretencičných systémov) alebo technických prvkov (systémy na zadržiavanie a/alebo vsakovanie vody), ako aj ich kombinácie. Požiadavkou je ich súlad so Stratégiou adaptácie SR na zmenu klímy. Súčasťou adaptačných opatrení v krajine sú opatrenia prírodného charakteru s využitím prvkov zelenej infraštruktúry, napr. vytváranie prírodných vodných nádrží, inundačných území, remízok, podmienok pre meandrovanie, renaturácia upravených úsekov vybraných tokov (v súlade s metodickou príručkou postupov pre revitalizáciu vodných tokov) a bezpečné vybrežovanie tokov, terasovanie svahov - na spomalenie odtoku zrážkových vôd (ZV). Ako technické opatrenia sú podporované suchý polder, vsakovacie systémy, zariadenia na zachytávanie ZV pre domácnosti a i. Opatrenia prírodného charakteru, ako sú prírode blízke riešenia a adaptácia založená na ekosystémoch, budú v prípadoch, ak je ich realizácia možná, zvyhodňované pred technickými. Adaptačné opatrenia budú plniť vodozadržnú funkciu, čo prispeje k zmierneniu prejavov sucha. Niektoré typy opatrení budú slúžiť na ochranu pred povodňami v krajine tým, že zvýšia vodozadržnú schopnosť povodia a spomalia odtok do vodných tokov. Opatrenia prispievajú k dosiahnutiu cieľov definovaných v plánoch manažmentu povodňového rizika.

UMR/H 2 C/2.5.3 - Cieľom bude v súlade s doplnkovými opatreniami RSV bude podporovaná výstavba stokovej siete a ČOV so zameraním prioritne na agl. do 2 000 EO. Špecificky bude podporené pilotné zavádzanie decentralizovaných riešení v krajoch CuRI. SK 173 SK Špecificky vyčlenená a určená alokácia je zameraná na opatrenia podporujúce výstavbu stokovej siete a ČOV so zameraním prioritne na agl. do 2 000 EO v obciach s prítomnosťou MRK (podľa Atlasu rómskych komunít alebo jeho ekvivalentu).

UMR/H 2 C/2.5.5 - Podpora opatrenia bude smerovať k cieľom plnenia požiadaviek vyplývajúcich zo smernice 2020/2184 a podmienok v oblasti zásobovania obyv. bezpečnou pitnou vodou a nakladania s komunálnymi odpadovými vodami v agl. do 2 000 EO so zameraním prioritne na kraje v CuRI. Pre zabezpečenie dostatočného množstva, kvality a hygienickej bezpečnosti pitnej vody bude podporená výstavba a modernizácia vodojemov, vrátane potrebných prívodov vody, podľa priorit stanovených v Pláne rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR na roky 2021 – 2027 vrátane projektov implementovaných prostredníctvom integrovaných územných stratégií. Špecificky vyčlenená a určená alokácia je zameraná na podporu obcí s prítomnosťou MRK (podľa Atlasu rómskych komunít alebo jeho ekvivalentu), v ktorých obyvatelia nemajú prístup k pitnej vode. Opatrenie počíta najmä s výstavbou verejných vodovodov, studní, kontroly hygienickej bezpečnosti pitnej vody, výstavba stokovej siete a ČOV, výstavba decentralizovaných systémov nakladania s komunálnymi odpadovými vodami (napr. extenzívne – prírodné SK 174 SK systémy čistenia odpadových vôd, koreňové ČOV, malé ČOV).

UMR/H 2 C/2.5.7 - Obnova verejnej kanalizácie a ČOV sa bude realizovať najmä v agl. nad 2 000 EO, ktoré sú situované v chránených oblastiach, t. j. v chránených vodohospodárskych oblastiach prirodzenej akumulácie vôd, v povodiach vodárenských tokov, v ochranných pásmach existujúcich vodárenských zdrojov, v pásmach ochrany prírodných liečivých zdrojov a zdrojov prírodných minerálnych vôd, ako aj v prípade situovania zdroja znečistenia na území národných parkov a chránených krajinných oblastí, podľa priorit stanovených v Pláne rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR na roky 2021 – 2027. Podporované budú aktivity na obnovu potrubia stokovej siete alebo zberača a obnovu jednotlivých objektov a technologických zariadení ČOV.

UMR/H 2 C/2.6.1 - Cieľom je podpora obalových technológií znižujúcich produkciu obalov (a následne odpadov z obalov), ku ktorým patria technológie produkujúce obaly opakovane použiteľné, s recyklovanou zložkou, recyklovateľné alebo biodegradovateľné a baliace technológie redukujúce používané obaly. Podporované bude aj predchádzanie vzniku odpadov vo vybraných sektoroch hospodárstva, ktoré budú vymedzené na základe priorit Cestovnej mapy pre obehové hospodárstvo v SR. V súlade s Programom predchádzania vzniku odpadu SR je ďalšou oblasťou podpory predchádzanie vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov prostredníctvom nákupu kompostérov pre domácnosti alebo komunity napr. bytových domov. Taktiež budú podporené projekty zamerané na opätovné použitie výrobkov, napríklad opravy výrobkov a ich upcycling, budovanie centier opätovného používania výrobkov, vytváranie platforiem na opätovné použitie výrobkov, zavádzanie a správa lokálnych zálohových systémov a systémov opätovného plnenia. Špecificky vyčlenená a určená alokácia je zameraná na podporu obcí s prítomnosťou MRK (podľa Atlasu rómskych komunít alebo jeho ekvivalentu).

UMR/H 2 C/2.6.2 - V oblasti triedeného zberu bude cieľ zameraný na budovanie zberných dvorov, zefektívňovanie systémov triedeného zberu odpadov, ako aj rozširovanie systémov triedeného zberu o ďalšie zložky, napr. kuchynské odpady, drobný stavebný odpad, jedlé oleje a tuky, nebezpečné odpady z domácností, atď. Aktivity budú podporované v súlade s princípom rozšírenej zodpovednosti výrobcov. Podporené bude zavádzanie množstvom zberu (PAYT) ako nástroja na zníženie množstva produkovaného zmesového komunálneho odpadu. Špecificky vyčlenená a určená alokácia je zameraná na podporu obcí s prítomnosťou MRK (podľa Atlasu rómskych komunít alebo jeho ekvivalentu). V rámci opatrenia sa predpokladá aj odstraňovanie nepriaznivých vplyvov na ŽP spôsobených nakladaním s odpadmi v blízkosti osídlení MRK.

UMR/H 2 C/2.6.3 - Cieľom bude výstavba nových zariadení alebo rekonštrukcia existujúcich zariadení na prípravu odpadov na opätovné použitie; výstavba nových zariadení alebo rekonštrukcia existujúcich zariadení na recykláciu odpadov vrátane anaeróbného a aeróbného spracovania biologicky rozložiteľných odpadov. Podporované aktivity musia byť v súlade s Programom odpadového hospodárstva SR. Špecificky vyčlenená a určená alokácia je zameraná na podporu obcí s prítomnosťou MRK (podľa Atlasu rómskych komunít alebo jeho ekvivalentu).

UMR/H 2 C/2.7.3 - Ciele budú zamerané na zachovanie a obnovu biodiverzity a ekosystémov najmä mimo CHÚ. Ide o opatrenia na zlepšenie stavu BaD mimo vodných tokov (napr. odstraňovanie bariér, vytváranie migračných koridorov, obnova mokradí), na poľnohospodárskej a lesnej pôde tam, kde táto činnosť nebude dostatočne pokrytá Spoločnou poľnohospodárskou politikou, pri dopravných koridoroch – podľa potrieb z hľadiska OBPaK, ako aj v sídlach (najmä pre druhy vyskytujúce sa na budovách). Podporované

bude aj spracovanie dokumentov pre zachovanie a obnovu biodiverzity a ekosystémov a hodnotenie ich služieb. Súčasťou opatrenia je podpora realizácie prvkov zelenej a modrej infraštruktúry na miestnej úrovni, najmä ako súčasti spoločných zariadení a opatrení v projektoch pozemkových úprav (MÚSES), ako napr. migračné koridory. Podporované bude aj spracovanie dokumentov pre vybudovanie systému krajinného plánovania a udržania krajinných štruktúr a obnovy ekosystémov a hodnotenia ich služieb. V prípade invázií nepôvodných druhov je pozornosť venovaná preventívnym opatreniam a realizácii eradikačných a potlačujúcich opatrení, vrátane ich mapovania a monitoringu, či budovania záchytných staníc pre invázne druhy. Podporované bude aj spracovanie dokumentov pre realizáciu vyššie uvedených opatrení a súvisiace budovanie kapacít.

UMR/H 2 C/2.7.4 - Podporované budú opatrenia s cieľom zabezpečiť obyvateľstvu kvalitné životné prostredie v sídlach, najmä v mestskom prostredí. Dôležitý význam pri jeho vytváraní majú zelené a modré prvky, ktoré okrem environmentálnej funkcie, vzťahujúcej sa k viacerým zložkám ŽP, majú aj estetickú funkciu. Preto bude podpora smerovať predovšetkým k vytváraniu nových zelených prvkov, ktoré sú obzvlášť dôležité v mestskom prostredí. Príkladom sú projekty zamerané na sídelnú zeleň (parky, parčíky, sprievodná vegetácia komunikácií, kvetinové záhony, atď.), mestské lesy, verejné priestranstvá a vnútrobloky sídlisk, ako aj umelo vytvorené prvky (fontány, pitné fontány a rosiče vzduchu, atď.).

Aktivita	klúčový / komplementárny	lokalizácia	rozpočet	hospodárska	sociálna	environmentálna
UMR/H 1						
01 - 1	K	územie UMR	886 600,60			
01 - 2	D	územie UMR				
01 - 3	D	územie UMR	134 911,65			
02 - 1	D	Mesto Humenné	52 207,74			
02 - 2	D	Mesto Humenné	325 373,35			
02 - 3	D	Mesto Humenné	465 493,52			
02 - 4	D	Mesto Humenné				
03 - 1	D	územie UMR	136 925,73			
03 - 2	D	územie UMR	242 455,65			
03 - 3	D	územie UMR	116 378,71			
04 - 1	D	územie UMR	1 375 627,74			
04 - 2	D	územie UMR				
04 - 3	D	územie UMR	1 367 901,48			
04 - 4	D	územie UMR				
04 - 5	D	Mesto Humenné				
04 - 6	D	územie UMR	211 468,30			
spolu za IÚI			5 315 344,47			

Oblasť 2 - 01 Energetická efektívnosť verejných budov a OZE

Kľúčový projekt UMR/H - 2 - 01 - 1 Zatepľovanie verejných budov

Projektový zámer: Zámerom je zníženie energetickej náročnosti verejných budov prostredníctvom zatepľovania, využívania obnoviteľných zdrojov energií. Zámerom je rovnako vyrovnanie energetickej bilancie prostredníctvom budovania zelených striech a fasád.

Charakteristika komplementárneho projektu: Projekt zahŕňa viaceré opatrenia zameraných na zníženie prestupu tepla jednak zatepľovaním obvodových plášťov, výmenou sklenených výplní s nízkym koeficientom prestupu tepla, ako aj zatepľovanie strešných konštrukcií.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v komplexnom riešení problematiky znižovania energetickej náročnosti.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zníženie energetickej náročnosti verejných budov a odľahčenie verejných rozpočtov ako aj zníženie environmentálnych dopadov prevádzky budov.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

886 600,60 € Zatepľovanie verejných budov

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **CIEĽ POLITIKY 2 – EKOLOGICKEJŠIA EURÓPA** Fond: EFRR/KF/ENRAF, **Špecifický cieľ: RSO2.1** Podpora energetickej efektívnosti a znižovania emisií, **Opatrenie: 2.1.2** Znižovanie energetickej náročnosti budov a **Špecifický cieľ: RSO2.2** Podpora energie z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov vrátane kritérií udržateľnosti, ktoré sú v nej stanovené, **Opatrenie: 2.2.2** Podpora využívania OZE v systémoch zásobovania energiou

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 01 - 2

Podpora budovania zelených striech a fasád

Projektový zámer: Zámerom projektov je realizácia opatrení zameraných na znižovanie dopadov zmeny klímy.

Charakteristika komplementárneho projektu: Projekt zahŕňa stavebnú realizáciu zelených striech a zelených fasád.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v komplexnom riešení problematiky znižovania dopadov zmeny klímy a znižovania plôch, ktoré v mestských aglomeráciách prispievajú svojim prehrievaním k zvyšovaniu priemernej teploty hlavne v letnom období.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Lokálne zníženie priemernej teploty v letnom období.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

,- € Podpora budovania zelených striech a fasád

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **CIEĽ POLITIKY 2 – EKOLOGICKEJŠIA EURÓPA** Fond: EFRR/KF/ENRAF, **Špecifický cieľ: RSO2.1** Podpora energetickej efektívnosti a znižovania emisií, **Opatrenie: 2.1.2** Znižovanie energetickej náročnosti budov a **Špecifický cieľ: RSO2.2** Podpora energie z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov vrátane kritérií udržateľnosti, ktoré sú v nej stanovené, **Opatrenie: 2.2.2** Podpora využívania OZE v systémoch zásobovania energiou

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 01 - 3

Využívanie OZE v systémoch zásobovanie energiou (panely, kolektory, fotovoltaiky na strechy verejných budov)

Projektový zámer: Zámerom projektov je inštalácia moderných obnoviteľných zdrojov energie na verejné budovy.

Charakteristika komplementárneho projektu: Moderné zdroje budú inštalované hlavne na budovy s najväčším energetickým potenciálom.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v zavádzaní systémov kompletného využívania obnoviteľných zdrojov energie.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Maximálna produkcia energií v kWh z obnoviteľných zdrojov energií a zníženie spotreby energií z verejných sietí. Znižovanie tlaku na verejné rozpočty.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

134 911,65 € Využívanie OZE v systémoch zásobovanie energiou (panely, kolektory, fotovoltariky na strechy verejných budov)

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **CIEĽ POLITIKY 2 – EKOLOGICKEJŠIA EURÓPA** Fond: EFRR/KF/ENRAF, **Špecifický cieľ: RSO2.1** Podpora energetickej efektívnosti a znižovania emisií, **Opatrenie: 2.1.2** Znižovanie energetickej náročnosti budov a **Špecifický cieľ: RSO2.2** Podpora energie z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov vrátane kritérií udržateľnosti, ktoré sú v nej stanovené, **Opatrenie: 2.2.2** Podpora využívania OZE v systémoch zásobovania energiou.

Oblasť 2 - 02 Obehové/odpadové hospodárstvo

Projektový zámer: Zámerom je vyudovanie infraštruktúry potrebnej na implementáciu systémov obehového hospodárstva. Zámerom je obstaranie vybavenia zberných dvorov, ako aj zavádzanie systémov motivácie obyvateľov a právnických osôb.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 02 - 1

Výstavba RE-USE centra

Projektový zámer: Zámerom projektov je RE-USE centrum.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu bude vybudované zázemie na realizáciu princípu obehového hospodárstva a jeho rozšírenie aj v rámci jednotlivých skupín obyvateľstva.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne vo vybudovaní infraštruktúry zapadajúcej do komplexného riešenia odpadového hospodárstva mesta Humenné a okolia.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zmyslom re-use centra je ukázať, ako možno jednoducho predĺžiť život veciam, predchádzať vzniku odpadu a šetriť životné prostredie. Do centra môžu ľudia priniesť veci, ktoré už nepotrebujú a zároveň si tu môžu vybrať niečo užitočné pre seba.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné

Náklady:

52 207,74 € Vybudovanie RE-USE centra

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: RSO2.6** Podpora prechodu na obehové hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje. **Opatrenie: 2.6.1** Podpora vybraných aktivít v oblasti predchádzania vzniku odpadov,

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 02 - 2

Vybudovanie zariadenia pre zber a zhodnocovanie BRKO

Projektový zámer: Zámerom projektov je vybudovanie priestoru pre dovoz, uskladnenie a následné spracovanie BRKO vyprodukované na území mesta a UMR.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu bude vybudovaný areál mestského kompostoviska s budovami a mechanizáciou potrebnou pre prevádzkovanie zariadenia.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne vo vybudovaní infraštruktúry zapadajúcej do komplexného riešenia odpadového hospodárstva mesta Humenné a okolia.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Vyriešenie problémov spojených so vznikom BRKO a následné jeho druhotné spracovanie a využitie.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné

Náklady:

325 373,35 € Vybudovanie zariadenia pre zber a zhodnocovanie BRKO

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: RSO2.6** Podpora prechodu na obehové hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje. **Opatrenie: 2.6.3** Podpora prípravy odpadov na opätovné použitie, recyklácie odpadov vrátane anaeróbného a aeróbného spracovania biologicky rozložiteľných odpadov.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 02 - 3

Nákup vybavenia/techniky zberného dvora, resp. kompostárne

Projektový zámer: Zámerom projektov je obstaranie techniky potrebnej pre prevádzkovanie kompostoviska.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu bude vybavený vybudovaný areál mestského kompostoviska mechanizáciou potrebnou pre prevádzkovanie zariadenia.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne vo vybudovaní infraštruktúry zapadajúcej do komplexného riešenia odpadového hospodárstva mesta Humenné.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Vyriešenie problémov spojených so vznikom BRKO a následné jeho druhotné spracovanie a využitie.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné

Náklady:

456 148,46 € Nákup vybavenia/techniky zberného dvora, resp. kompostárne

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: RSO2.6** Podpora prechodu na obehové hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje. **Opatrenie: 2.6.2** Podpora zberu a dobudovania, intenzifikácie a rozšírenia systémov triedeného zberu komunálnych odpadov,

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 02 - 4

Zavádzanie motivačných a PAYT systémov

Projektový zámer: Zámerom projektov je zavedenie motivačných systémov PAYT.

Charakteristika komplementárneho projektu: Pre viaceré krajiny Európskej Únie princípy PAYT už dávno nie sú neznáme. Základy tohto systému sú tu založené na už existujúcej praxi komunitnej a medzinárodnej environmentálnej politiky – princíp „polluter pays – znečisťovateľ platí“ a „shared responsibility principle – systém

rozšírenej zodpovednosti“. Článok 14 nariadenia 2008/98/EC tvrdí, že ceny nakladania s odpadmi sú kryté prvotným výrobcom, alebo aktuálnym majiteľom, alebo predošlým majiteľom odpadu. Toto nariadenie bolo pred časom pozmenené nariadením 2018/851/EU z 30.5.2018, ktoré svojím obsahom kladie základy princípov obehového hospodárstva. Tá má za účel zvýšiť mieru udržateľnosti výroby, obnoviteľnosť zdrojov a minimalizovanie produkcie odpadu. Zmeny v týchto nariadeniach sa týkajú odpadového hospodárstva, opakovaného používania, triedenia, recyklovania a obnovovania energie.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne vo vybudovaní systému zapadajúceho do komplexného riešenia odpadového hospodárstva mesta Humenné a okolia.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Prístup založený na objeme odpadu je aplikovaný oveľa častejšie, ako prístup založený na hmotnosti odpadu. Tento fakt hovorí o tom, že i relatívne jednoduchá infraštruktúra môže byť natoľko efektívna, aby zmenila správanie domácností produkujúcich odpad a tým uskutočnila ciele kladené na komunálny odpad v rámci jeho redukcie a triedenia.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné

Náklady:

,- € Zavádzanie motivačných a PAYT systémov

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: RSO1.2** Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy, **Opatrenie: 1.2.2** Podpora budovania inteligentných miest a regiónov

Oblasť 2 - 03 Kanalizácie, čističky odpadových vôd a vodovody

Projektový zámer: Zámerom je dostavba a modernizácia infraštruktúry odvádzania a čistenia odpadových vôd nielen v meste Humenné, ale aj v priľahlých obciach UMR, ktoré sú jeho súčasťou.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 03 - 1

Obnova stokovej siete a ČOV v aglomeráciách nad 2000 EO

Projektový zámer: Zámerom projektov je revitalizácia a rekonštrukcia stokovej siete v meste Humenné a obciach UMR.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci rekonštrukčných prác bude obnovená kanalizačná sieť hlavne v mestských častiach, kde z dôvodu vysokého veku dochádza najväčším problémom vo funkčnosti a teda najčastejším haváriám.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne vo vybudovaní infraštruktúry zapadajúcej do komplexného riešenia odpadového hospodárstva mesta Humenné a okolia.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zníženie poruchovosti stokovej siete a ČOV.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

136 925,73 € Obnova stokovej siete a ČOV v aglomeráciách nad 2000 EO

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: RSO2.5** Podpora prístupu k vode a udržateľného vodného hospodárstva, **Opatrenie 2.5.7** Obnova verejnej stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 03 - 2

Výstavba stokovej siete a ČOV v aglomeráciách do 2000 EO

Projektový zámer: Zámerom projektov je revitalizácia a rekonštrukcia stokovej siete v obciach UMR.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci rekonštrukčných prác bude obnovená kanalizačná sieť hlavne v obciach, kde z dôvodu vysokého veku dochádza najväčším problémom vo funkčnosti a teda najčastejším haváriám.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne vo vybudovaní infraštruktúry zapadajúcej do komplexného riešenia odpadového hospodárstva UMR Humenné.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zníženie poruchovosti stokovej siete a ČOV v obciach.

Možní nositelia projektu: obce zapojené do UMR

Náklady:

242 455,65 € Výstavba stokovej siete a ČOV v aglomeráciách do 2000 EO

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: RSO2.5** Podpora prístupu k vode a udržateľného vodného hospodárstva, **Opatrenie 2.5.3** Podpora infraštruktúry v oblasti nakladania s komunálnymi odpadovými vodami v aglomeráciách do 2 000 EO v dobiehajúcich regiónoch,

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 03 - 3

Výstavba vodovodov a kanalizácií v aglomeráciách do 2000 EO

Projektový zámer: Zámerom projektov je výstavba vodovodnej siete a kanalizačnej siete v obciach, kde doposiaľ nebola vybudovaná.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú realizované stavebné práce zamerané na výstavbu vodovodnej a kanalizačnej siete v miestach bez pokrytia touto infraštruktúrou.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne vo vybudovaní infraštruktúry zapadajúcej do komplexného riešenia systému zásobovania pitnou vodou a odpadového hospodárstva UMR Humenné.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zvýšenie pokrytia územia vodovodnou infraštruktúrou a kanalizačnou sieťou.

Možní nositelia projektu: obce zapojené do UMR

Náklady:

116 378,71 € Výstavba vodovodov a kanalizácií v aglomeráciách do 2000 EO

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: RSO2.5** Podpora prístupu k vode a udržateľného vodného hospodárstva, **Opatrenie 2.5.5** Zabezpečenie prístupu k pitnej vode a nakladania s komunálnymi odpadovými vodami v obciach do 2 000 EO v dobiehajúcich regiónoch,

Oblasť 2 - 4 Adaptácia na zmenu klímy/modrá a zelená infraštruktúra/biodiverzita

Projektový zámer: Zámerom je výstavba zariadení a realizácia opatrení potrebných na zlepšenie odtokových pomerov vodných tokov, vodozádržných opatrení a opatrení potrebných na ochranu a podporu biologickej a krajinskej diverzity. Zámerom je revitalizácia a rozširovanie zelených plôch v intraviláne mesta. Uvedené opatrenia pomôžu v prípade udržiavania vyhovujúcich klimatických pomerov v meste a jeho okolí.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 04 - 1

Revitalizáci protipovodňových opatrení na území UMR

Projektový zámer: Zámerom projektov je revitalizovať protipovodňové opatrenia vo vodných tokoch pretekajúcich územím UMR Humenné.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú realizované revitalizačné práce na vodných tokoch UMR Humenné.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v budovaní komplexného systému vodného hospodárstva za účelom zvýšenia bezpečnosti ako aj zníženia dopadov zmeny klímy na danom území.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zníženie rizika povodní.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

kumulatívne 1 375 627,74 € Revitalizáci protipovodňových opatrení na území UMR

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: RSO2.4** Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof, ako aj odolnosti, a to s prihliadnutím na ekosystémové prístupy, **Opatrenie: 2.4.1.** Vodozádržné opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy v sídlach a krajine a /alebo ochranu pred povodňami,

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 04 - 2

Revitalizácia malých vodných tokov

Projektový zámer: Zámerom projektov je revitalizovať korytá malých vodných tokov s ohľadom na pozitívne environmentálne dopady.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú realizované revitalizačné práce spojené s uchovaním biodiverzity v ochrannom pásme koryt a života pod vodou.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v komplexnom vodohospodárskom riešení problematiky v kontexte zachovania všetkých ekologických princípov.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu:

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

kumulatívne 1 375 627,74 € Revitalizácia malých vodných tokov

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: RSO2.4** Podpora adaptácie na zmenu klímy a prevencie rizika katastrof, ako aj odolnosti, a to s prihliadnutím na ekosystémové prístupy, **Opatrenie: 2.4.1.** Vodozádržné opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy v sídlach a krajine a /alebo ochranu pred povodňami,

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 04 - 3

Budovanie prvkov zelenej a modrej infraštruktúry

Projektový zámer: Zámerom projektov je budovanie prvkov zelenej a modrej infraštruktúry za účelom pozitívnych dopadov na miestnu klímu a ekosystém.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú realizované revitalizačné a stavebné práce zamerané na rozšírenie zelených a vodných plôch.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v komplexnom vodohospodárskom riešení problematiky v kontexte zachovania všetkých ekologických princípov.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zvýšenie výmery zelených a vodných plôch.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

kumulatívne 1 367 901,48 € Budovanie prvkov zelenej a modrej infraštruktúry

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: ŠC - RSO2.7** Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach, a zníženia všetkých foriem znečistenia, **Opatrenie: 2.7.4.** Podpora budovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry v obciach a mestách.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 04 - 4

Revitalizácia verejných priestranstiev/výsadba novej zelene

Projektový zámer: Zámerom projektov je budovanie prvkov zelenej infraštruktúry za účelom pozitívnych dopadov na miestnu klímu a ekosystém.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú realizované revitalizačné a stavebné práce zamerané na rozšírenie zelených plôch.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v komplexnom riešení problematiky zelených plôch v kontexte zachovania všetkých ekologických princípov.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zvýšenie výmery zelených plôch.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

kumulatívne 1 367 901,48 € Revitalizácia verejných priestranstiev/výsadba novej zelene

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: ŠC - RSO2.7** Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach, a zníženia všetkých foriem znečistenia, **Opatrenie: 2.7.4.** Podpora budovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry v obciach a mestách.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 04 - 5

Regenerácia verejných priestorov na sídliskách

Projektový zámer: Zámerom projektov je budovanie prvkov zelenej infraštruktúry na sídliskách za účelom pozitívnych dopadov na miestnu klímu a ekosystém.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú realizované revitalizačné a stavené práce zamerané na rozšírenie zelených plôch.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v komplexnom riešení problematiky zelených plôch na sídliskách v kontexte zachovania všetkých ekologických princípov.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zvýšenie výmery zelených plôch na sídliskách.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné

Náklady:

kumulatívne 1 367 901,48 € Regenerácia verejných priestorov na sídliskách

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: ŠC - RSO2.7** Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach, a zníženia všetkých foriem znečistenia, **Opatrenie: 2.7.4.** Podpora budovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry v obciach a mestách.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 2 - 04 - 6

Podpora biologickej a krajinej diverzity

Projektový zámer: Zámerom projektov je podpora biologickej a krajinej diverzity v regióne UMR Humenné.

Charakteristika komplementárneho projektu: Ide o realizáciu opatrení zameraných na zvýšenie biodiverzity v tomto priestore.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v komplexnom riešení problematiky v nadväznosti na jendotlivé funkčné územia UMR Humenné.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zvýšenie biologickej a krajinej diverzity v území UMR Humenné.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

211 468, 30 € Podpora biologickej a krajinej diverzity

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: ŠC - RSO2.7** Posilnenie ochrany a zachovania prírody, biodiverzity a zelenej infraštruktúry, a to aj v mestských oblastiach, a zníženia všetkých foriem znečistenia, **Opatrenie: 2.7.3.** Podpora biologickej a krajinej diverzity a kvality ekosystémových služieb prostredníctvom udržovania a budovania zelenej a modrej infraštruktúry a prevencie a manažmentu invázií nepôvodných druhov,

Integrovaná územná investícia UMR/H 3 **Inovatívne územie**

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: **zvyšovanie inovačného potenciálu územia UMR Humenné**

Ciele UMR/H 3

UMR/H 3 C/1.1.1 - Cieľom je stimulovať spoluprácu výskumných inštitúcií s podnikmi a podnikov navzájom, posilniť výdavky podnikov do VVal a podporiť širšiu adopciu a integráciu existujúcich technológií inteligentného priemyslu 4.0 do praxe v podnikoch.

UMR/H 3 C/1.2.2 - Hlavným cieľom bude zabezpečenie rozvoja obcí, miest a regiónov prostredníctvom implementácie inovatívnych technologických a netechnologických riešení a inteligentného riadenia.

UMR/H 3 C/5.1.1 - Podpora integrovaného a inkluzívneho sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho rozvoja, kultúry, prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu a bezpečnosti v mestských oblastiach (EFRR). Cieľom bude zvýšenie počtu, rozvoja schopností a zlepšenie technického vybavenia, personálnych kapacít územných samospráv vrátane kapacít verejno-súkromných partnerstiev a subregionálnej úrovne a v komunite pôsobiacich MNO alebo partnerov so zameraním na: analyticko-strategické činnosti, tvorbu, implementáciu, hodnotenie a monitorovanie plánovacích dokumentov vrátane IÚS; budovanie a udržanie kapacít určených na implementáciu CuRI, rovnako aj na implementáciu UMR, CŽV pracovníkov na všetkých úrovniach verejnej správy potrebnými zručnosťami, rozvoj kompetencií v oblasti projektového manažmentu a ich adekvátne ohodnotenie, tvorbu a implementáciu politík na základe dát a hodnotenia dopadov miestnych a regionálnych politík, resp. hodnotenia kvality poskytovania a dostupnosti verejných služieb, implementáciu prístupov k tvorbe politík na základe princípov otvoreného vládnutia na miestnej a regionálnej úrovni a tam, kde je to potrebné v spolupráci s centrálnou úrovňou, začleňovanie princípov politik trvalo udržateľného rozvoja z centrálnej na regionálnu a miestnu úroveň, zriadenie centier zdieľaných služieb v pilotných okresoch, po pilotnej fáze budú financované z úspor, ktoré z tejto investície vyplývajú

UMR/H 3 C/5.1.2 - Cieľom bude vytváranie podmienok pre rozvoj funkčných, udržateľných komunit, ktoré sa aktívne podieľajú na rozvoji regiónov, podpory aktívneho občianstva, mládežníckych organizácií a komunitných aktivít, rozvoja spolupráce, podpory participácie sektorových, medzisektorových a medzinárodných partnerstiev pri tvorbe, implementácii a hodnotení verejných politík, pri strategickom plánovaní a pri príprave a realizácii projektov na regionálnej a miestnej úrovni.

UMR/H 3 C/5.1.3 - Cieľom bude budovanie infraštruktúry opatrení na predchádzanie problémových javov a napätia, zabezpečenie verejného poriadku, ochrany zdravia a majetku v obciach a regiónoch prostredníctvom podpory aktivít subjektov územnej samosprávy a v komunite pôsobiacich MNO alebo partnerov so zameraním na: prevenciu kriminality (kamerové systémy, inštalácia nových svetelných bodov verejného osvetlenia, ich rekonštrukcia v rizikových lokalitách ako súčasť integrovaného projektu, posilnenie pomáhajúcich profesií, adresná podpora aktivít zameraných na primárnu prevenciu, osвета a citlivosť bezpečnostných zložiek), zabezpečenie promptného prístupu k poradenstvu a pomoci pre obeť trestných činov, terénnu a dobrovoľnícku prácu s rizikovými skupinami, analyticko-strategické činnosti, tvorbu, implementáciu, hodnotenie a monitorovanie strategických dokumentov v oblasti bezpečnosti a predchádzania vzniku, prehĺbovania sociálno-patologických javov, zvyšovanie schopností územnej samosprávy predchádzať ďalšej polarizácii a nárastu extrémizmu a reagovať na prejavujúce sa nebezpečné sociálnopatologické javy.

Aktivita	kľúčový / komplementárny	lokalizácia	rozpočet	hospodárska	sociálna	environmentálna
UMR/H 3						
01 - 1	K	územie UMR	607 971,37			
02 - 1	D	Mesto Humenné	850 000,00			
02 - 2	D	územie UMR	105 734,15			
02 - 3	D	územie UMR	39 650,31			
02 - 4	D	územie UMR	39 650,31			
spolu za IÚI			1 643 006,14			

Oblasť 3 - 01 Inovácie, výskum a zamestnanosť

Kľúčový projekt UMR/H - 3 - 01 - 1 Projekty zamerané na rozvoj ľudského kapitálu v oblasti Val a medzisektorovú spoluprácu

Projektový zámer: Kľúčový projekt je zameraný na systematický rozvoj ľudského kapitálu v oblasti VAL a medzisektorovú spoluprácu.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú realizované aktivity na rozvoj ľudského kapitálu v oblasti VAL a medzisektorovej spolupráce.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v komplexnom prístupe k rozvoju ľudských zdrojov.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zvýšenie kvality ľudských zdrojov, zvýšenie produktivity práce, odbornosti a zníženie chybovosti.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

607 971,37 € Projekty zamerané na rozvoj ľudského kapitálu v oblasti VVal a medzisektorovú spoluprácu

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **CIEL' POLITIKY 1 – INTELIGENTNEJŠIA EURÓPA** Fond: EFRR. Vecné a obsahové námety pre špecifické určenie podporovaných oblastí budú zabezpečované prostredníctvom národnej aktualizovanej RIS3 stratégie, jej akčných plánov a s ňou spojených procesov. **Špecifický cieľ: RSO1.1** Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií. **Opatrenie: 1.1.1.** Podpora medzisektorovej spolupráce v oblasti výskumu, vývoja a inovácií a zvyšovanie výskumných a inovačných kapacít v podnikoch.

Oblasť 3 - 02 Moderná samospráva

Projektový zámer: Zámerom je implementácia moderných rozumných riešení do riadenia samosprávy mesta Humenné ako aj zúčastnených obcí. Súčasťou smart riešení je aj inštalácia zariadení na zvýšenie bezpečnosti prostredia.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 3 - 02 - 1

Budovanie inteligentných samospráv

Projektový zámer: Zavedenie moderných manažérskych a technických riešení.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú implementované opatrenia a prostriedky využívajúce moderné technológie.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v komplexnom riešení riadenia samospráv.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zvýšenie efektívnosti, rýchlosti rozhodovacích procesov, zníženie chybovosti.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

850 000,00 € Budovanie inteligentných samospráv

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: RSO1.2** Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy, **Opatrenie: 1.2.2** Podpora budovania inteligentných miest a regiónov.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 3 - 02 - 2

Podpora kapacít pre riadenie a správu UMR Humenné

Projektový zámer: Kľúčový projekt je zameraný na systematický rozvoj ľudského kapitálu.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú realizované aktivity na rozvoj ľudského kapitálu v miestnej samospráve.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v komplexnom prístupe k rozvoju ľudských zdrojov.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zvýšenie kvality ľudských zdrojov, zvýšenie produktivity práce, odbornosti a zníženie chybovosti.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

105 734,15 € Podpora kapacít pre riadenie a správu UMR Humenné

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **CIEĽ POLITIKY 5 – EURÓPA BLIŽŠIE K OBČANOM** Fond: EFRR, **Špecifický cieľ: RSO5.1** Podpora integrovaného a inkluzívneho sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho rozvoja, kultúry, prírodného dedičstva, udržateľného cestovného ruchu a bezpečnosti v mestských oblastiach, **Opatrenie: 5.1.1** Investície do rozvoja administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych samospráv a mimovládnych neziskových organizácií pôsobiach v komunite alebo partnerov pôsobiach v komunite

Doplnková projektová aktivita UMR/H 3 - 02 - 3

Regranting Komunitnej nadácie mesta Humenné

Projektový zámer: Regranting Komunitnej nadácie mesta Humenné.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú prostriedky rozdelené na účelové granty pre nižšie zložky na realizáciu projektov s nižším rozpočtom. .

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v budovaní spolupráce a podpore organizácií pôsobiach na miestnej úrovni a svojpomocných skupín na území mesta Humenné.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Vytvorenie predpokladov pre riešenie spoločných problémov obyvateľov UMR Humenné.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

39 650,31€ Regranting Komunitnej nadácie mesta Humenné

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: RSO1.2** Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy, **Opatrenie: 5.1.2** Investície zvyšujúce kvalitu verejných politík a odolnosť demokracie prostredníctvom projektov spolupráce v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samosprávy, prípadne intervenčné projekty v komunite občianskej spoločnosti a komunity partnerov a samosprávy na zvýšenie kvality verejných politík a odolnosť demokracie

Doplnková projektová aktivita UMR/H 3 - 02 - 4

Investície do bezpečného fyzického prostredia územia

Projektový zámer: Vytvorenie bezpečného prostredia pre život v regióne UMR Humenné.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú inštalované technické prostriedky na ochranu a monitoring, ako aj budú realizovnaé rôzne aktivity prevencie sociálno - patologických javov.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v komplexnom riešení bezpečnosti na území UMR Humenné.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zníženie kriminality v UMR Humenné.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

39 650,31 € Investície do bezpečného fyzického prostredia územia

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: RSO1.2** Využívanie prínosov digitalizácie pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy, **Opatrenie: 5.1.3** Investície do bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov.

Integrovaná územná investícia UMR/H 4 **Vzdelané, sociálne a zdravšie územie**

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: Zlepšenia rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania.

Ciele UMR/H 4

UMR/H 4 RSO4.2 - Modernizácia inštitúcií a služieb trhu práce s cieľom posúdiť a predvídať potreby v oblasti zručností a zabezpečiť včasnú a cieleňú pomoc a podporu v záujme zosúladenia ponuky s potrebami trhu práce, ako aj pri prechodoch medzi zamestnaniami a mobilite (ESF+).

UMR/H 4 ROS4.3 - Podpora rodovo vyváženej účasti na trhu práce, rovnakých pracovných podmienok a lepšej rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom vrátane prístupu k cenovo dostupnej starostlivosti o deti a odkázané osoby (ESF+).

Aktivita	klúčový / komplementárny	lokalizácia	rozpočet	hospodárska	sociálna	environmentálna
UMR/H 4						
01 - 1	D	územie UMR	290 768,92			
01 - 2	D	územie UMR				
01 - 3	D	územie UMR				
02 - 1	K	Mesto Humenné	430 875,92			
03 - 1	D	Mesto Humenné	72 692,23			
spolu za IÚI			794 337,07			

Projektový zámer: Zámerom je skvalitnenie prostredia a vybavenia vzdelávacích inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí na území UMR a mesta Humenné. Okrem modernizácie učební by mali byť revitalizované aj športové plochy, ktoré sú súčasťou tejto infraštruktúry.

Oblasť 4 - 01 Základné školy

Doplnková projektová aktivita UMR/H 4 - 01 - 1

Debarierizácia škôl

Projektový zámer: Odstránenie bariér mobility pre obyvateľov s telesným postihnutím v zariadeniach predškolskej výchovy a povinnej školskej dochádzky.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú realizovnaé stavebné práce súvisiace s výstavbou bezbariérových prístupov do budov vzdelávania.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne vo vytvorení podmienok na rovnaký prístup ku vzdelaniu zdravej ako aj handicapovanej populácie.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Počet vybudovaných bezbariérových prístupov a eliminácia prekážok mobility handicapovaných obyvateľov.

Možní nositelia projektu: obce zapojené do UMR, Mesto Humenné

Náklady:

kumulovane 290 768,92 € Debarierizácia škôl

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: RSO4.2** Zlepšenia rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry vrátane posilňovania odolnosti pre dištančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 4 - 01 - 2

Budovanie/modernizácia učební vrátane vonkajších

Projektový zámer: Komplexná modernizácia učební škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí UMR a mesta Humenné.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú modernizované špeciálne ako aj všeobecné učebne za účelom dosiahnutia súčasných štandardov výučby s využitím moderných vzdelávacích technológií.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v zabezpečení komplexnej ponuky odborných priestorov všeobecného vzdelávania.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zlepšenie výchovno - vzdelávacích výsledkov žiakov (napr. prostredníctvom Monitoru).

Možní nositelia projektu: obce zapojené do UMR, Mesto Humenné

Náklady:

kumulovane 290 768,92 € Budovanie/modernizácia učební vrátane vonkajších

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: RSO4.2** Zlepšenia rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry vrátane posilňovania odolnosti pre dištančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 4 - 01 - 3

Výstavba a rekonštrukcia školských športovísk

Projektový zámer: Vytvorenie vhodných podmienok na realizáciu vzdelávania v oblasti telesnej výchovy a tvorba podmienok na aktívne trávenie voľného času aj mimo výučby.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú realizované rekonštrukčné práce na už existujúcich ihriskách, resp. bude realizovaná nová výstavba školskej infraštruktúry.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v zabezpečení komplexnej infraštruktúry pre pohybové aktivity a zdravý telesný vývoj detí a mládeže.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Motivácia väčšieho počtu detí a mládeže k športovým aktivitám. Zníženie sociálno patologických javov v skupine detí a mládeže do 15 rokov.

Možní nositelia projektu: obce zapojené do UMR, Mesto Humenné,

Náklady:

kumulovane 290 768,92 € Výstavba a rekonštrukcia školských športovísk

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: RSO4.2** Zlepšenia rovného prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania rozvíjaním dostupnej infraštruktúry vrátane posilňovania odolnosti pre dištančné a online vzdelávanie a odbornú prípravu.

Oblasť 4 - 02 Dostupnosť bývania

Kľúčový projekt UMR/H - 4 - 02 - 1 Rozvoj dostupného bývania podľa potrieb cieľových skupín (budova bývalej ZŠ Lesná)

Projektový zámer: Zámerom je výstavba ubytovacích kapacít pre cieľové skupiny obyvateľstva. Objektom by mala byť budova bývalej ZŠ Lesná na území mesta Humenné.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci realizácie projektu budú prebiehať rekonštrukčné práce zamerané na zmenu funkčného využitia doteraz nevyužívanej stavby.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne vo výstavbe ponuky zariadení, ktoré riešia problematiku cieľových skupín v oblasti bývania.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zvýšenie kapacít dostupného bývania a využitie nevyužívanej verejnej budovy.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

430 875,92 € Rozvoj dostupného bývania podľa potrieb cieľových skupín (budova bývalej ZŠ Lesná)

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: RSO4.3** Podpora sociálno-ekonomického začlenenia marginalizovaných komunít, domácností s nízkym príjmom a znevýhodnených skupín vrátane osôb s osobitnými potrebami prostredníctvom integrovaných akcií vrátane bývania a sociálnych služieb

Oblasť 4 - 03 Zdravotné a sociálne služby

Doplnková projektová aktivita UMR/H 4 - 03 - 1

Investície do infraštruktúry a vybavenia vybraných sociálnych a zdravotných služieb (modernizácia Zdravotného strediska Sídliisko III.)

Projektový zámer: Zámerom je revitalizácia a modernizácia objektu Zdravotného strediska na Sídlišku III. Projekt prispieva k integrácii existujúcej ponuky verejných služieb v tomto priestore. Zámerom je tiež podpora zavádzania a zvyšovania kvality sociálnych služieb.

Charakteristika komplementárneho projektu: Projekt bude pozostávať z realizácie stavebných prác zameraných na rekonštrukciu a revitalizáciu priestorov Zdravotného strediska. Zároveň bude znamenať výstavbu a rekonštrukciu priestorov pre poskytovanie sociálnych služieb.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v zabezpečení komplexnejšej ponuky základnej sociálnej a zdravotníckej infraštruktúry a udržaní jej dostupnosti.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zvýšené kapacity zariadenie a zvýšenie ponuky poskytovaných sociálnych a zdravotníckych služieb.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

72 692,23 € Investície do infraštruktúry a vybavenia vybraných sociálnych a zdravotných služieb (modernizácia Zdravotného strediska Sídliisko III.)

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Špecifický cieľ: RSO4.3** Podpora sociálno-ekonomického začlenenia marginalizovaných komunít, domácností s nízkym príjmom a znevýhodnených skupín vrátane osôb s osobitnými potrebami prostredníctvom integrovaných akcií vrátane bývania a sociálnych služieb

Integrovaná územná investícia UMR/H 5 Atraktívne územie

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: Podpora komunitného rozvoja a udržateľného cestovného ruchu ako aj podpora ostatnej infraštruktúry spojenej s kultúrnymi a prírodnými aktivitami regiónu UMR Humenné

Ciele UMR/H 5

UMR/H 5 5.1.5.A, 5.1.5.B - Cieľom bude prispieť k zvyšovaniu kvality života v regiónoch prostredníctvom podpory zachovania, ochrany udržateľného rozvoja potenciálu kultúrnych, prírodných a iných aktív regiónov priamo spojenej s aktívnym budovaním súdržných komunít, rozvojom kreatívneho priemyslu alebo cestovného ruchu a spoluprácou v regiónoch so zameraním na: inovácie, zlepšenie kvality a dostupnosti informácií pre návštevníkov v kultúrnom a prírodnom cestovnom ruchu a ich propagácia, vzdelávanie v oblasti kultúry a kreativity, obnovu národných kultúrnych pamiatok, pamiatkových objektov, existujúcich kultúrnych inštitúcií a zariadení, pamäťových a fondových inštitúcií, SK 433 SK expozícií a zbierok knižničného fondu a depozitárov ostatnej kultúrnej infraštruktúry, vrátane sakrálnych objektov, zvýšenie interaktivity a digitalizácia expozícií kultúrnych a prírodných aktív cestovného ruchu, rozvoj kultúry mestských a vidieckych oblastí cez moderné typy múzeí – múzeá v prírode, in situ múzeá, tematické múzea (napr. múzeum obetí komunizmu), rekonštrukciu, budovanie a rozvoj lokalít pre stretávanie a rozvoj lokálnych komunít vrátane MRK a národnostných menšín (komunitné kultúrne body, rezidenčné centrá, divadlá, koncertné sály, knižnice, kultúrne domy, hudobné kluby, amfiteátre, a pod.), obnovu a budovanie infraštruktúry v okolí národných kultúrnych pamiatok, pamäťových a fondových inštitúcií a ostatnej kultúrnej infraštruktúry, zázemia pre udržateľný rozvoj prírodných lokalít (napr. okolia vodných plôch a tokov určených na rekreačné účely ako camping, caravanning, splavovanie a pod.), kúpeľníctva s cieľom vytvoriť podmienky na trávenie voľného času, modernizáciu technickej infraštruktúry kultúrnych zariadení v zriaďovanej a nezriaďovanej kultúre (napr. svetelná a zvuková technika, vzduchotechnika, digitalizácia, modernizácia interiérov, modernizácia a digitalizácia výstavných a expozičných priestorov) a podporu aktivít CuRI.

UMR/H 5 5.1.4 - Cieľom bude budovanie infraštruktúry na podporu zdravého životného štýlu a aktívneho trávenia voľného času so zameraním na: rekonštrukciu a výstavbu ihrísk, viacúčelových športových areálov a športových a telovýchovných objektov, rekonštrukciu a výstavbu športovej infraštruktúry a rekreačných cyklotrás (oddychové miesta, cyklistické stojany, značenie, nabíjacie stanice a pod.) slúžiace pre verejnosť v súlade s PUM, rekonštrukciu a tvorbu športovo oddychových zón, revitalizáciu regionálnej športovej infraštruktúry a rekreačných cyklotrás s cieľom aktívneho trávenia voľného času vrátane tvorby architektonických štúdií, propagáciu zdravého životného štýlu, monitorovanie využitia regionálnej infraštruktúry, zvlášť zo strany detí a mládeže, seniorov, športových organizácií a zdravotne postihnutých ľudí vrátane hodnotenia previazanosti pohybových aktivít so znížením nákladov na zdravotnú starostlivosť, znížením kriminality, zvýšením pracovného nasadenia a zlepšením študijných výsledkov, prepojenie regionálnych aktív cestovného ruchu na existujúce alebo pripravované cykloturistické trasy; sprístupnenie aktív cykloturistickými a inými trasami, ktoré umožňujú udržateľné športovo-rekreačné využívanie územia a rozvoj tematických kultúrnych trás regionálneho a nadregionálneho významu vrátane ich značenia a výstavby doplnkovej infraštruktúry na trasách v turisticky významných lokalitách a podporu aktivít CuRI.

Aktivita	kľúčový / komplementárny	lokalizácia	rozpočet	hospodárska	sociálna	environmentálna
UMR/H 4						
01 - 1	K	územie UMR	1 453 844,58			
01 - 2	D	územie UMR				
01 - 3	D	územie UMR				
01 - 4	D	Mesto Humenné				
01 - 5	D	územie UMR				
02 - 1	D	územie UMR	268 324,20			
02 - 2	D	územie UMR				
02 - 3	D	územie UMR				
03 - 1	D	územie UMR	470 205,06			
03 - 2	D	územie UMR				
03 - 3	D	územie UMR				
spolu za IÚI			2 192 373,84			

A Cestovný ruch, kultúrne a prírodné dedičstvo

Projektový zámer: Zámerom je modernizácia a rozšírenie ponuky kultúrnych služieb potrebných okrem primárneho účelu uchovania kultúrnych hodnôt pre budúce generácie na rozšírenie ponuky cestovného ruchu.

Oblasť 5 - 01 Pamiatky, kultúra a tvorba produktov CR

Kľúčový projekt UMR/H - 5 - 01 - 1 Modernizácia zázemia pre návštevníkov (pamiatky)

Projektový zámer: Zámerom je vytvorenie komplexnej ponuky objektov kultúrno - historickej hodnoty.

Charakteristika komplementárneho projektu: Región UMR Humenné disponuje množstvom objektov, ktoré sú atraktívne z hľadiska rozvoja cestovného ruchu a zároveň predstavujú pre obyvateľov významný prvok ich historického dedičstva. V dôsledku obmedzených zdrojov sa niektoré nachádzajú v zlom technickom stave. Projekt rieši rekonštrukciu a revitalizáciu takýchto objektov.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v budovaní komplexnej ponuky objektov s kultúrno historickou hodnotou a potenciálom pre rozvoj cestovného ruchu.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Rekonštrukcia objektov s kultúrno historickou hodnotou.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

€

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Opatrenie 5.2.5. A** Investície do kultúrneho a prírodného dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch - Infraštruktúra cestovného ruchu - vidiecke oblasti.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 5 - 01 - 2

Revitalizácia parkov

Projektový zámer: Zámerom je revitalizácia parkov, ktoré častokrát nadväzujú na historické objekty regiónu.

Charakteristika komplementárneho projektu: Revitalizácia parkov, ako komplexnej ponuky a oddychového zázemia pre návštevníkov regiónu, ako aj obyvateľov UMR Humenné.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v budovaní komplexného zázemia pre potreby cestovného ruchu a infraštruktúry oddychu pre obyvateľov UMR Humenné.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zvýšenie počtu návštevníkov UMR Humenné, zväčšenie plôch určených pre oddych a dosiahnutie environmentálnych účinkov (zmeny klímy, biodiverzita, atď.).

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

€

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Opatrenie 5.2.5. A** Investície do kultúrneho a prírodného dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch - Infraštruktúra cestovného ruchu - vidiecke oblasti.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 5 - 01 - 3

Vybudovanie a modernizácia múzeí, galérií a ich digitalizácia

Projektový zámer: Zámerom je vytvorenie predpokladov na uchovanie a prezentáciu kultúrno historických hodnôt regiónu.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci opatrení dôjde k modernizácii existujúcich objektov múzeí a galérií a vybudovaniu nových za účelom zvýšenia bezpečnosti pri funkcii uchovania hodnoty expozícií a zvýšenia užívateľskej atraktívnosti pre návštevníkov UMR Humenné a jeho obyvateľov.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v budovaní komplexného zázemia pre potreby cestovného ruchu a infraštruktúry oddychu pre obyvateľov UMR Humenné.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zvýšenie počtu návštevníkov UMR Humenné, zväčšenie plôch určených pre oddych a dosiahnutie environmentálnych účinkov (zmeny klímy, biodiverzita, atď.).

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

€

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Opatrenie 5.2.5. A** Investície do kultúrneho a prírodného dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch - Infraštruktúra cestovného ruchu - vidiecke oblasti.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 5 - 01 - 4

Rekonštrukcia MsKS

Projektový zámer: Zámerom je vytvorenie reprezentatívnych priestorov pre organizovanie širokej palety kultúrnych podujatí a aktivizácia obyvateľstva v oblasti spotreby kultúrnych statkov.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú realizované práce zamerané na obnovu a rekonštrukciu budovy MsKS.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v budovaní komplexného zázemia pre potreby kultúry, cestovného ruchu a infraštruktúry oddychu pre obyvateľov UMR Humenné.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zvýšenie počtu návštevníkov UMR Humenné, zväčšenie plôch určených pre kultúru, organizovanie kultúrnych podujatí a oddych.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

€

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **Opatrenie 5.2.5. A** Investície do kultúrneho a prírodného dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch - Infraštruktúra cestovného ruchu - vidiecke oblasti.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 5 - 01 - 5

Tvorba produktov CR

Projektový zámer: Zámerom je rozšírenie palety produktov CR

Charakteristika komplementárneho projektu: Budú realizované aktivity potrebné pre zatraktívnenie a rozšírenie ponuky cestovného ruchu.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v budovaní komplexného zázemia pre potreby cestovného ruchu a infraštruktúry oddychu pre obyvateľov UMR Humenné.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zvýšenie počtu návštevníkov UMR Humenné, zväčšenie plôch určených pre oddych a dosiahnutie environmentálnych účinkov (zmeny klímy, biodiverzita, atď.).

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

€

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **5.2.5. B** Investície do kultúrneho dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch - Podpora ostatnej infraštruktúry spojenej s kultúrnymi a prírodnými aktívami regiónov

Oblasť 5 - 02 Doplnková infraštruktúra CR

Projektový zámer: Zámerom je výstavba obslužnej infraštruktúry potrebnej pre rozvoj cestovného ruchu a výstavba a revitalizácia oddychových priestorov. Súčasťou bude inštalovanie moderných digitálnych technológií pre zvýšenie informovanosti návštevníkov mesta a okolia o dostupných hodnotách prírodných, ako aj kultúrno - športových.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 5 - 02 - 1

Budovanie doplnkovej infraštruktúry (parkoviská, odpočívadlá, ...)

Projektový zámer: Zámerom je výstavba doplnkovej infraštruktúry potrebnej pre rozvoj cestovného ruchu v regióne.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci aktivít budú realizované investície smerujúce k výstavbe parkovísk, odpočívadiel a ďalšej infraštruktúry, ktorá dopĺňa primárnu ponuku cestovného ruchu.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v budovaní komplexného zázemia pre potreby cestovného ruchu a infraštruktúry oddychu pre obyvateľov UMR Humenné.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zvýšenie počtu návštevníkov UMR Humenné, zväčšenie plôch určených pre oddych a dosiahnutie environmentálnych účinkov (zmeny klímy, biodiverzita, atď.).

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

€

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **5.2.5. B** Investície do kultúrneho dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch - Podpora ostatnej infraštruktúry spojenej s kultúrnymi a prírodnými aktívami regiónov.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 5 - 02 - 2

Navigačné a informačné systémy (aplikácie CR, sledovanie návštevnosti....)

Projektový zámer: Zámerom je zlepšenie orientácie a prezentácia primárnej ponuky cestovného ruchu v UMR Humenné.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú inštalované navigačné a informačné systémy (aplikácie CR, sledovanie návštevnosti....)

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v budovaní komplexného zázemia pre potreby cestovného ruchu a infraštruktúry oddychu pre obyvateľov UMR Humenné.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zvýšenie počtu návštevníkov UMR Humenné, zväčšenie plôch určených pre oddych.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

€

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **5.2.5. B** Investície do kultúrneho dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch - Podpora ostatnej infraštruktúry spojenej s kultúrnymi a prírodnými aktívami regiónov.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 5 - 02 - 3

Zavedenie digitálnych technológií (informačné cedule, panely,

Projektový zámer: Zámerom je zlepšenie orientácie a prezentácia primárnej ponuky cestovného ruchu v UMR Humenné.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú inštalované navigačné a informačné tabule a panely.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v budovaní komplexného zázemia pre potreby cestovného ruchu a infraštruktúry oddychu pre obyvateľov UMR Humenné.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zvýšenie počtu návštevníkov UMR Humenné, zväčšenie plôch určených pre oddych.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

€

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **5.2.5. B** Investície do kultúrneho dedičstva, miestnej a regionálnej kultúry, manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch - Podpora ostatnej infraštruktúry spojenej s kultúrnymi a prírodnými aktívami regiónov.

B Voľný čas

Oblasť 5 - 03 Športové, rekreačné a voľnočasové aktivity

Projektový zámer: Zámerom je rozšírenie ponuky športovej infraštruktúry, ktorá zohráva dôležitú úlohu z hľadiska rozvoja človeka - vzdelávanie, prevencia kriminality, aktívne trávenie voľného času, ale aj z hľadiska budovania ponuky cestovného ruchu.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 5 - 03 - 1

Rozvoj cyklochodníkov vhodných pre rekreáciu

Projektový zámer: Zámerom je vytvorenie podmienok na rozvoj cyklistickej dopravy v rámci UMR Humenné.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektov budú budované siete cyklotrás prepojením na najvýznamnejšie atraktivity územia UMR Humenné.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v budovaní komplexného zázemia pre potreby cestovného ruchu a infraštruktúry oddychu pre obyvateľov UMR Humenné.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zvýšenie počtu návštevníkov UMR Humenné, zväčšenie plôch určených pre oddych.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

€

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **5.1.4** Investície do regionálnej a miestnej infraštruktúry pre pohybové aktivity, cykloturistiku.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 5 - 03 - 2

Budovanie športovísk a športových zón na území UMR

Projektový zámer: Zámerom je rozšírenie ponuky športovej infraštruktúry, ktorá zohráva dôležitú úlohu z hľadiska rozvoja človeka - vzdelávanie, prevencia kriminality, aktívne trávenie voľného času, ale aj z hľadiska budovania ponuky cestovného ruchu.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektu budú budované nové plochy športovej infraštruktúry, ktoré doplnia celkovú ponuku športu na území UMR Humenné.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v budovaní komplexného zázemia pre potreby aktívneho trávenia voľného času, cestovného ruchu a infraštruktúry oddychu pre obyvateľov UMR Humenné.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zvýšenie počtu návštevníkov UMR Humenné, zväčšenie plôch určených pre oddych a športové aktivity.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

€

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **5.1.4** Investície do regionálnej a miestnej infraštruktúry pre pohybové aktivity, cykloturistiku.

Doplnková projektová aktivita UMR/H 5 - 03 - 3

Kostrová sieť cyklotrás v PSK

Projektový zámer: Zámerom je vytvorenie odmieňok na rozvoj cyklistickej dopravy v rámci UMR Humenné a PSK.

Charakteristika komplementárneho projektu: V rámci projektov budú budované siete cyklotrás prepojením na najvýznamnejšie atraktivity územia UMR Humenné.

Integrovaný prístup: Integrovaný prístup spočíva hlavne v budovaní komplexného zázemia pre potreby cestovného ruchu a infraštruktúry oddychu pre obyvateľov UMR Humenné a PSK.

Očakávaný prínos/stav po realizácii projektu: Zvýšenie počtu návštevníkov UMR Humenné, zväčšenie plôch určených pre oddych.

Možní nositelia projektu: Mesto Humenné, obce zapojené do UMR

Náklady:

€

Väzby na priority:

Projekt nadväzuje na nasledujúce priority: **5.1.4** Investície do regionálnej a miestnej infraštruktúry pre pohybové aktivity, cykloturistiku.

MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie PHRSR/IÚS UMR Humenné sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

Kľúčový výkonnostný ukazovateľ: posilnenie infraštruktúrnych kapacít a **dobudovanie regionálnej a lokálnej infraštruktúry zameranej na zvyšovanie kvality života, dopravy, odpadového hospodárstva, cestovný ruch, pohybové aktivity a šport pre všetkých**

IÚI UMR/H 1

Projektový zámer 1 - 01: Zámerom je výstavba prestupového terminálu verejnej dopravy, ktorá bude prepájať autobusovú, ako aj železničnú dopravu v meste Humenné. Projekt je zameraný na zlepšenie kvality verejnej dopravy nielen pre obyvateľov samotného mesta Humenné ale aj príľahlých obcí, ktoré sú súčasťou UMR Humenné. Integrovanou súčasťou kľúčového projektu je nadväzujúca výstavba záchytných parkovísk, ako aj moderných technológií zameraných na monitoring obsadenosti parkovacích miest.

Projektový zámer 1 - 02: Doplnkové aktivity sú zamerané na inštaláciu moderných monitorovacích systémov v doprave, na zlepšenie bezpečnosti, plynulosti dopravy, ako aj systémy založené na smart technológiách v oblasti verejného osvetlenia.

Projektový zámer 1 - 03: Zámerom projektov je prostredníctvom investičných aktivít zvýšenie bezpečnosti účastníkov cestnej premávky - automobilovej dopravy, ako aj pešej a cyklo dopravy. Bezpečnostné aktivity budú zamerané aj na opatrenia a úpravy pre potreby verejnej dopravy.

Projektový zámer 1 - 04: Zámerom projektov je doplnenie infraštruktúry pre podporu ekologicky prijateľnej dopravy - cyklo doprava. Súčasťou projektov je zabezpečenie infraštruktúry pre dobíjanie energií pre elektrobicykle.

Projekt	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
01 - 1	Výstavba prestupového terminálu verejnej dopravy (autobusová a železničná doprava)	Počet vybudovaných terminálov	dopad	počet	UMR	0	1
		Využitie kapacity autobusovej dopravy	dopad	%	UMR	0	70
		Využitie kapacity železničnej dopravy	dopad	%	UMR	0	60
Cieľ	UMR/H 1						
01 - 2	Výstavba záchytných parkovísk (P+R, B+R, K+R, P+G)	Počet vybudovaných parkovacích miest	dopad	počet	UMR	0	300
		Priemerné využitie kapacít	dopad	%	UMR	0	60
01 - 3	Inštalácia čítačiek a aktuálnosti obsadenosti záchytných parkovísk	Počet nových zariadení monitoringu	dopad	počet	UMR	0	5
		Priemerné využitie kapacít	dopad	počet	UMR	0	60
02 - 1	Inštalácia kamerových systémov na posilnenie bezpečnosti v doprave	Počet inštalovaných kamier	dopad	počet	UMR	0	10
		Zníženie nehodovosti	dopad	%	UMR	0	20
02 - 2	Inštalácia inteligentných zastávok	Počet vybudovaných zastávok	dopad	počet	UMR	0	5
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	10000
02 - 3	Systém inteligentného riadenia dopravy pomocou cestnej dopravnej signalizácie na križovatkách	Počet implementovaných moderných systémov	dopad	počet	UMR	0	1
		Zvýšenie plynulosti premávky	dopad	%	UMR	0	20
02 - 4	Smart verejné osvetlenie v doprave	Počet inštalovaných SMART zariadení	dopad	počet	UMR	0	1
		Zníženie energetického zaťaženia	dopad	počet	UMR	0	60
03 - 1	Vybudovanie siete cyklo dopravných ciest na území UMR	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	dopad	Km	UMR	0	5
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	2000
03 - 2	Výstavba dobijacích staníc pre elektrobicykle	Počet vybudovaných dobijacích staníc	dopad	počet	UMR	0	5
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	300
03 - 3	Budovanie doplnkovej infraštruktúry pre nemotorovú dopravu	Počet vybudovaných zariadení	dopad	počet	UMR	0	5
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	3000
04 - 1	Miestne komunikácie	Dĺžka vybudovaných a zrekonštruovaných miestnych komunikácií	dopad	počet	UMR	0	5
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	40000

UMR/H 2

Projektový zámer 2 - 01: Zámerom je zníženie energetickej náročnosti verejných budov prostredníctvom zateplovania, využívania obnoviteľných zdrojov energií. Zámerom je rovnako vyrovňovanie energetickej bilancie prostredníctvom budovania zelených striech a fasád.

Projektový zámer 2 - 02: Zámerom je vybudovanie infraštruktúry potrebnej na implementáciu systémov obehového hospodárstva. Zámerom je obstaranie vybavenia zberných dvorov, ako aj zavádzanie systémov motivácie obyvateľov a právnických osôb.

Projektový zámer 2 - 03: Zámerom je dostavba a modernizácia infraštruktúry odvádzania a čistenia odpadových vôd nielen v meste Humenné, ale aj v príľahlych obciach UMR, ktoré sú jeho súčasťou.

Projektový zámer 2 - 04: Zámerom je výstavba zariadení a realizácia opatrení potrebných na zlepšenie odtokových pomerov vodných tokov, vodozádržných opatrení a opatrení potrebných na ochranu a podporu biologickej a krajinej diverzity. Zámerom je revitalizácia a rozširovanie zelených plôch v intraviláne mesta. Uvedené opatrenia pomôžu v prípade udržiavania vyhovujúcich klimatických pomerov v meste a jeho okolí.

Projekt	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
01 - 1	Zatepovanie verejných budov	Počet zateplených budov	dopad	počet	UMR	0	1
		Zníženie energetickej náročnosti	dopad	%	UMR	0	30
		Celková zateplená plocha	dopad	m ²	UMR	0	1800
Cieľ	UMR/H 2						
01 - 2	Podpora budovania zelených striech a fasád	Počet vybudovaných zelených striech	dopad	počet	UMR	0	2
		Počet vybudovaných zelených fasád	dopad	počet	UMR	0	2
01 - 3	Využívanie OZE v systémoch zásobovanie energiou (panely, kolektory, fotovoltaiky na strechy verejných budov)	Počet vybudovaných fotovoltaických elektrární	dopad	počet	UMR	0	3 / 5kW/hp
		Vyrobená energia v Mw/h	dopad	Mw/h	UMR	0	15
02 - 1	Vybudovanie RE-USE centra	Počet RE-USE centier	dopad	počet	UMR	0	1
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	3000
02 - 2	Vybudovanie zariadenia pre zber a zhodnocovanie BRKO	Počet vybudovaných objektov	dopad	počet	UMR	0	1
		Celková spracovaná masa BRKO	dopad	t	UMR	0	20
02 - 3	Nákup vybavenia/techniky zberného dvora, resp. kompostárne	Počet obstaraných zariadení	dopad	počet	UMR	0	2
		Celková spracovaná masa BRKO	dopad	t	UMR	0	20
02 - 4	Zavádzanie motivačných a PAYT systémov	Počet implementovaných systémov	dopad	počet	UMR	0	1
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	15000
03 - 1	Obnova stokovej siete a ČOV v aglomeráciách nad 2000 EO	Dĺžka vybudovanej siete	dopad	km	UMR	0	5
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	10000
03 - 2	Výstavba stokovej siete a ČOV v aglomeráciách do 2000 EO	Dĺžka vybudovanej siete	dopad	km	UMR	0	3
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	4000
03 - 3	Výstavba vodovodov a kanalizácií v aglomeráciách do 2000 EO	Dĺžka vybudovanej siete	dopad	km	UMR	0	3
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	2500
04 - 1	Revitalizáci protipodvodňových opatrení na území UMR	Dĺžka revitalizovaných opatrení	dopad	km	UMR	0	2
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	5000
04 - 2	Revitalizácia malých vodných tokov	Dĺžka revitalizovaných opatrení	dopad	km	UMR	0	5
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	7500
04 - 3	Budovanie prvkov zelenej a modrej infraštruktúry	Počet vysadených stromov	dopad	počet	UMR	0	200
		Plocha prvkov	dopad	m ²	UMR	0	15000
04 - 4	Revitalizácia verejných priestranstiev/výsadba novej zelene	Počet vysadených stromov	dopad	počet	UMR	0	250
		Celková revitalizovaná plocha	dopad	m ²	UMR	0	20000
04 - 5	Regenerácia verejných priestorov na sídliskách	Počet vysadených stromov	dopad	počet	UMR	0	150
		Celková revitalizovaná plocha	dopad	m ²	UMR	0	20000

04 - 6	Podpora biologickej a krajinej diverzity	Počet vysadených stromov	dopad	počet	UMR	0	50
		Celková revitalizovaná plocha	dopad	m2	UMR	0	10 000

UMR/H 3

Projektový zámer 3 - 01: Kľúčový projekt je zameraný na systematický rozvoj ľudského kapitálu v oblasti VAL a medzisektorovú spoluprácu.

Projektový zámer 3 - 02: Zámerom je implementácia moderných rozumných riešení do riadenia samosprávy mesta Humenné, ako aj zúčastnených obcí. Súčasťou smart riešení je aj inštalácia zariadení na zvýšenie bezpečnosti prostredia.

Projekt	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
01 - 1	Projekty zamerané na rozvoj ľudského kapitálu v oblasti VVal a medzisektorovú spoluprácu	Počet účastníkov	dopad	počet	UMR	0	30
		Počet realizovaných spoluprác	dopad	počet	UMR	0	3
		Počet riešených úloh	dopad	počet	UMR	0	3
Cieľ	UMR/H 3						
01 - 1	Budovanie inteligentných samospráv	Počet implementovaných nástrojov	dopad	počet	UMR	0	5
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	40000
02 - 2	Podpora kapacít pre riadenie a správu UMR Humenné	Počet nových pozícií	dopad	počet	UMR	0	3
		Počet vypracovaných stratégií	dopad	počet	UMR	0	1
02 - 3	Regranting Komunitnej nadácie mesta Humenné	Počet podporených subjektov	dopad	počet	UMR	0	50
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	2500
02 - 4	Investície do bezpečného fyzického prostredia územia	Počet realizovaných bezpečnostných opatrení	dopad	počet	UMR	0	18
		Zníženie kriminality	dopad	%	UMR	0	20

UMR/H 4

Projektový zámer 4 - 01: Zámerom je skvalitnenie prostredia a vybavenia vzdelávacích inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti zúčastnených obcí a mesta Humenné. Okrem modernizácie učební by mali byť revitalizované aj športové plochy, ktoré sú súčasťou tejto infraštruktúry.

Projektový zámer 4 - 02: Zámerom je výstavba ubytovacích kapacít pre cieľové skupiny obyvateľstva. Objektom by mala byť budova bývalej ZŠ Lesná.

Projektový zámer 4 - 03: Zámerom je revitalizácia a modernizácia objektu Zdravotného strediska na Sídlisku III. Projekt prispieva k integrácii existujúcej ponuky verejných služieb v tomto priestore. Zámerom je tiež podpora zavádzania a zvyšovania kvality sociálnych služieb.

Projekt	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. Zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
01 - 1	Debarierizácia škôl	Počet vybudovaných bezbariérových prístupov	dopad	počet	UMR	0	2
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	250
Cieľ							
01 - 2	Budovanie/modernizácia učební vrátane vonkajších	Počet modernizovaných učební	dopad	počet	UMR	0	6
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	250
01 - 3	Výstavba a rekonštrukcia školských športovísk	Počet modernizovaných športovísk	dopad	počet	UMR	0	5
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	4000
02 - 1	Rozvoj dostupného bývania podľa potrieb cieľových	Počet vybudovaných bytových jednotiek	dopad	počet	UMR	0	12

	skupín (budova bývalej ZŠ Lesná)	Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	48
03 - 1	Investície do infraštruktúry a vybavenia vybraných sociálnych a zdravotných služieb (modernizácia Zdravotného strediska Sídliisko III.)	Počet vybudovaných a modernizovaných objektov	dopad	počet	UMR	0	5
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	600

UMR/H 5

Projektový zámer 5 - 01: Zámerom je modernizácia a rozšírenie ponuky kultúrnych služieb potrebných okrem primárneho účelu uchovania kultúrnych hodnôt pre budúce generácie na rozšírenie ponuky cestovného ruchu.

Projektový zámer 5 - 02: Zámerom je výstavba obslužnej infraštruktúry potrebnej pre rozvoj cestovného ruchu a výstavba a revitalizácia oddychových priestorov. Súčasťou bude inštalovanie moderných digitálnych technológií pre zvýšenie informovanosti návštevníkov mesta a okolia o dostupných hodnotách prírodných, ako aj kultúrno športových.

Projektový zámer 5 - 03: Zámerom je rozšírenie ponuky športovej infraštruktúry, ktorá zohráva dôležitú úlohu z hľadiska rozvoja človeka - vzdelávanie, prevencia kriminality, aktívne trávenie voľného času, ale aj z hľadiska budovania ponuky cestovného ruchu.

Projekt	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
01 - 1	Modernizácia zázemia pre návštevníkov (pamiatky)	Počet rekonštruovaných objektov	dopad	počet	UMR	0	5
		Počet návštevníkov	dopad	počet	UMR	0	5000
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	40000
Cieľ							
01 - 2	Revitalizácia parkov	Plocha revitalizovaných parkov	dopad	m ²	UMR	0	20 000
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	40000
01 - 3	Vybudovanie a modernizácia múzeí, galérií a ich digitalizácia	Počet rekonštruovaných objektov	dopad	počet	UMR	0	5
		Počet návštevníkov	dopad	počet	UMR	0	15000
01 - 4	Rekonštrukcia MsKS	Počet rekonštruovaných objektov	dopad	počet	UMR	0	1
		Počet návštevníkov	dopad	počet	UMR	0	2500
01 - 5	Tvorba produktov CR	Počet nových produktov	dopad	počet	UMR	0	10
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	20000
02 - 1	Budovanie doplnkovej infraštruktúry (parkoviská, odpočívadlá, ...)	Počet nových objektov	dopad	počet	UMR	0	10
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	10 000
02 - 2	Navigačné a informačné systémy (aplikácie CR, sledovanie návštevnosti....)	Počet nových služieb	dopad	počet	UMR	0	5
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	20000
02 - 3	Zavedenie digitálnych technológií (informačné cedule, panely,)	Počet nových služieb	dopad	počet	UMR	0	5
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	20 000
03 - 1	Rozvoj cyklochodníkov vhodných pre rekreáciu	Dĺžka vybudovaných cyklochodníkov	dopad	km	UMR	0	15
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	15 000
03 - 2	Budovanie športovísk a športových zón na území UMR	Počet vybudovaných športovísk	dopad	počet	UMR	0	10
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	2500
03 - 3	Kostrová sieť cyklotrás v PSK	Počet vybudovaných cyklochodníkov	dopad	počet	UMR	0	2
		Počet užívateľov	dopad	počet	UMR	0	5 000